

معاهدات حمل و نقل بین المللی

همراه با قانون دریایی ایران

سیّد حسین
دکتر علیرضا منادی وادقانی
دانشیار دانشگاه تهران

دفتر نشریات پژوهشهای حقوقی

تهران - ۱۳۹۷

محمدزاده وادقانی، علیرضا، ۱۳۳۳ -	سرشناسه
معاهدات حمل و نقل بین المللی همراه با قانون دریایی ایران تهیه و تنظیم علیرضا محمدزاده وادقانی	عنوان و نام پدیدآور
تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۷.	مشخصات نشر
۴۸۷ص	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۹۶۴-۸۲۰۰-۵۸-۴	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
حمل و نقل دریایی	موضوع
Shipping	موضوع
حمل و نقل دریایی -- ایران	موضوع
Shipping -- Iran	موضوع
قانون دریایی -- ایران	موضوع
Maritime law -- Iran	موضوع
قانون دریایی	موضوع
Maritime law	موضوع
تعهدات بین المللی	موضوع
International obligations	موضوع
مسئولیت (حقوق)	موضوع
Liability (Law)	موضوع
مسئولیت (حقوق) -- ایران	موضوع
Liability (Law) -- Iran	موضوع
تعهدات بین المللی -- ایران	موضوع
International obligations -- Iran	موضوع
HF ۱۳۹۷/۱۳	رده بندی کنگره
۳۷۸	رده بندی دیویی
۵۴۱۸۹۰۹	شماره کتابشناسی ملی

با مراجعه به فروشگاه اینترنتی شهر دانش می‌توانید خرید آنلاین و تخفیف ویژه برخوردار شوید

www.sdil.ac.ir/redanesh.com

معاهدات حمل و نقل بین المللی همراه با قانون دریایی ایران	عنوان
دکتر علیرضا محمدزاده وادقانی	تهیه و تنظیم
مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش	ناشر
نرگس صادقی	ویراستار و صفحه‌آرا
نرگس صادقی	طراح جلد
اول	نوبت چاپ
۱۳۹۷	تاریخ چاپ
۲۰۰	شمارگان
۹۷۸-۹۶۴-۸۲۰۰-۵۸-۴	شابک
۷۰,۰۰۰ تومان	بها

حق چاپ محفوظ است.

تهران - خیابان کریم خان زند - خیابان سنایی - خیابان نهم - خیابان گیلان - پلاک ۵

کد پستی ۱۵۸۵۷۳۳۱۱ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۴۵۳۹ تلفن: ۸۸۱۱۵۸۱ شماره: ۸۸۱۱۵۸۰

Website: <http://www.sdil.ac.ir> Email: publication@sdil.ac.ir

فهرست اختصاری مطالب

سین ناصر	۱
مقدمه	خ
قانون دریایی (صوب ۱۳۴۳/۰۶/۲۹ کمیسیون مشترک مجلسین؛ با اصلاحات بعدی تا ۱۳۰۸/۰۸/۱۶ مجلس شورای اسلامی)	۱
قانون الحاق دولت شاهنشاهی ایران به هفت قرارداد بین‌المللی دریایی مصوب ۱۳۴۴/۱۱/۰۵	۶۴
قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن محلی از مقررات مربوط به بارنامه‌ها و پروتکل امضاء	۶۵
قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حمل مسافر از طریق دریا	۷۴
کنوانسیون ۱۹۷۸ سازمان ملل متحد در مورد حمل و نقل دریایی کالا (قواعد هامبورگ)	۸۱
کنوانسیون رتردام	۱۰۵
قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوآدالاخارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گوآتمالا مصوب ۱۳۵۴/۰۲/۳۱	۱۴۷
کنوانسیون مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی ورشو - ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹	۱۴۸

پروتکل الحاقی - راجع به ماده ۲ کنوانسیون ۱۶۳

پروتکل لاهه - ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ * ۱۶۳

کنوانسیون گوادالاخارا ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ ۱۷۴

پروتکل برای اصلاح کنوانسیون مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین الملل امضاء شده در ورشو به تاریخ ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ و اصلاح شده به موجب پروتکل منعقد در شهر لاهه به تاریخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ گواتمالا - ۸ مارس ۱۹۷۱
..... ۱۸۰

قانون اجازة الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) های اصلاحی (۱)، (۲) و (۴) کنوانسیون ورشو و اصلاحی آن به موجب تشریفات (پروتکل) لاهه مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین المللی ۱۹۲

تشریفات (پروتکل) الحاقی شماره (۱) امضاء شده در مونترال ۱۹۴

تشریفات (پروتکل) الحاقی شماره (۲) امضاء شده در مونترال ۱۹۹

تشریفات (پروتکل) الحاقی شماره (۴) امضاء شده در مونترال در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۷۵ و (۱۳۵۴/۰۷/۰۳) به منظور اصلاح کنوانسیون یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین المللی امضاء شده در ورشو در تاریخ ۲۱ اکتبر ۱۹۲۹ (۱۳۰۸/۰۷/۲۰) و اصلاح شده به موجب تشریفات (پروتکل) امضاء شده در لاهه در تاریخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ (۱۳۳۴/۰۷/۰۶) ۲۰۵

قانون تعیین حدود مسئولیت شرکت های هواپیمایی ایران در پرواز های داخل کشور ۲۱۹

کنوانسیون راجع به یکنواخت کردن برخی مقررات حمل و نقل هوایی بین المللی ۲۲۰

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن ۲۴۵

کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده ۲۴۵

پروتکل کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده.....	۲۶۹
کوتیف ۱۹۹۹ کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی ریلی (COTIF).....	۲۷۵
پروتکل مورخ سوم ژوئن ۱۹۹۹ اصلاح کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی ریلی (کوتیف) تدوین شده در تاریخ ۹ می ۱۹۸۰ (پروتکل ۱۹۹۹).....	۲۸۵
کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی ریلی (کوتیف) مورخ نهم می ۱۹۸۰، بر اساس نسخه پروتکل اصلاحی سوم ژوئن ۱۹۹۹.....	۲۹۲
پیکل امتیازات و مصونیت‌های سازمان بین‌الدول حمل و نقل بین‌المللی ریلی (اتیف).....	۳۲۴
قواعد یکسان در خصوص قرارداد حمل و نقل بین‌المللی ریلی مسافر (CIV - پیوست A کنوانسیون).....	۳۳۰
قواعد یکسان در خصوص قرارداد حمل و نقل بین‌المللی ریلی کالاها (CIM - پیوست B کنوانسیون).....	۳۵۹
مقررات حمل و نقل بین‌المللی ریلی کالا با خطرات (RID - پیوست C کنوانسیون).....	۳۹۱
قواعد یکسان در خصوص قراردادهای بهره‌برداری از وسایل نقلیه در ترافیک ریلی بین‌المللی (CUV - پیوست D کنوانسیون).....	۳۹۳
قواعد یکسان در خصوص قرارداد بهره‌برداری از ریلها در حمل و نقل ریلی بین‌المللی (CUI - پیوست E کنوانسیون).....	۳۹۸
قواعد یکسان در خصوص معیارسازی استانداردهای فنی و اتخاذ دستورالعمل‌های فنی یکسان قابل کاربرد برای تجهیزات ریلی مورد استفاده در ترافیک بین‌المللی (APTU - پیوست F کنوانسیون).....	۴۱۰
ضمیمه APTU پارامترهایی که همراه با پذیرش فنی وسایل نقلیه غیرمنطبق با دستورالعمل فنی یکسان و طبقه‌بندی الزامات فنی ملی بایستی بررسی شوند.....	۴۲۱
قواعد یکسان پذیرش فنی تجهیزات ریلی مورد استفاده در ترافیک بین‌المللی (ATMF - پیوست G کنوانسیون).....	۴۲۴
کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حمل و نقل مرکب بین‌المللی کالا.....	۴۵۲

ضمیمه - مقررات راجع به مسائل گمرک در ارتباط با حمل و نقل مرکب بین المللی کالا

۴۷۵

فهرست تفصیلی مطالب ۴۷۹

www.ketab.ir

مقدمه

تأثیر حمل و نقل اعم از وسیله و خواه مسیر در زندگی بشر همواره دارای اهمیت بسزایی بوده و توفیق در آن خود نشان از بالندگی تمدن‌ها دارد. سومری‌ها مبتکر استفاده از چرخ و موجب تحول در زمینه جابه‌جایی بار بیشتر می‌باشند. مصریان در استفاده از قایق‌های بادی در مسیرهای رودخانه‌ای پیشرو می‌باشند. هخامنشیان با ایجاد مسیرهای زمینی و ابتکار تهیه نعل اسب نه تنها قدمی بزرگ جهت بهبود در حمل جاده‌ای برداشتند، بلکه بدین ترتیب ارتباط با اقصی نقاط امپراتوری عظیم خود در ایران باستان را تسهیل نمودند. ساسانیان ایران را از مسیر جاده ابریشم به عنوان پل ارتباطی و منطقه ترانزیت کالا بین چین و روم قرار دادند.

همواره یکی از عوامل نیروی توسعه کشورها در ابعاد اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، ابزار ارتباطی بوده و هست. اهمیت حمل و نقل در اقتصاد کشورها همچون جریان‌های خون در بدن آدمی است. گسترده‌گی و توسعه خارج کشور نیز عاملی است که اهمیت ساماندهی و توسعه حمل و نقل را در کشور دوجانبه می‌سازد. در بطن هر نوع عمل تجاری، خواه تولید، خواه خرید یا فروش، صادرات یا واردات عمل می‌گردد. بخشی قابل توجه از قیمت تمام‌شده کالا، بخشی از هزینه روزانه خانوار و به طور کلی بخشی از تولید ملی اختصاص به حمل و نقل دارد.

امروزه در مقایسه با گذشته شاهد جابه‌جایی افراد با شمار زیاد هم در داخل مرزها و هم به خارج مرزها هستیم به گونه‌ای که جهان‌گردی تبدیل به صنعتی بزرگ شده و در اقتصاد برخی کشورها جنبه حیاتی پیدا کرده است. اهل فن نیز در پاسخ به این نیازها بیکار ننشسته و هر روز ابزاری کارآمدتر از پیش نظیر توربو ترن، هواپیماهای غول‌پیکر، کشتی‌های جادارتر، منوریل‌هایی با سرعت پیش‌ازپیش، آلودگی کمتر و امنیت بیشتر به بازار عرضه می‌کنند.

در این وادی حقوق با رسالت تنظیم روابط بین آدمیان به تکلیف خود یعنی تعیین قواعد حاکم بر روابط بین متصدیان حمل و نقل و صاحبان کالا حسب نوع ابزار حمل پرداخته است.

قابل گفتن است که حقوق حمل و نقل به تبعیت از حقوق تجارت فارغ از هرگونه تعصب همواره آماده پذیرش نهادهای حقوقی کارای بیگانه بوده است. این گونه است که در حال حاضر نه تنها قوانین بین‌المللی متعددی در حاکمیت بر انواع حمل و نقل بین‌المللی شکل گرفته و به طور گسترده حاکم است، بلکه در مواردی بر قراردادهای حمل و نقلی که کاملاً وجهه داخلی دارند نیز لازم‌الاجرا می‌باشند؛ بنابراین شناخت این قواعد نه تنها برای عمل‌کنندگان در عرصه

حمل و نقل لازم بلکه برای پژوهشگران عرصه حقوق به ویژه دانش پژوهان رشته حقوق حمل و نقل مفید و ضروری می باشد.

در این کتاب علاوه بر معاهداتی که توسط تدوین کننده کتاب به فارسی برگردانده شده، سایر معاهداتی که توسط دیگران نیز به فارسی ترجمه شده اند و هم کنون حاکم می باشند و مراجعه به آنها در پژوهش های علمی ضروری است با اجازه مراجع مربوط ضمیمه گردیده تا مجموعه ای کامل از معاهدات بین المللی در زمینه حمل و نقل در دسترس عموم قرار گیرد.

بدین ترتیب در این مجموعه نخست قوانین و معاهدات حاکم بر حمل و نقل دریایی، سپس معاهدات حاکم بر حمل و نقل هوایی، در ادامه معاهده حاکم بر حمل و نقل جاده ای و پس از آن معاهده کوتیک حاکم بر حمل و نقل ریلی و در پایان معاهده ژنو حاکم بر حمل و نقل مرکب از نظر خوانندگان محترم می گذرد.

در پایان ساینده است از همکاران محترم که اینجانب را در ترجمه معاهدات یاری رسانیده اند، به ترتیب آقای دکتر ماشاءاله بناء نیاسری و سرکار خانم دکتر کتایون کاردان و همکار محترم آقای علی ساداتی نیز تمام عزیزانی که در انتشارات شهر دانش زحمت به ثمر رسیدن این نشر را با دقت قابل تحسین به عهده داشتند، سپاسگزاری به عمل آید.

علیه محمدزاده وادقانی

پاییز ۱۳۹۷